

EUROOPA KOHTU OTSUS

13. november 1979*

[...]

Kohtuasjas 25/79,

mille esemeks on Euroopa Kohtule seoses kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitleva 27. septembri 1968. aasta Brüsseli konventsiooni tõlgendamist käsitleva 3. juuni 1971. aasta protokolliga kohaldamisega Prantsusmaa Cour de cassation'i (kassatsioonikohtu) sotsiaalkojo esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

SANICENTRAL GMBH, Saarbrücken (Saksamaa Liitvabariik)

ja

RENÉ COLLIN, Still (Prantsusmaa),

eelotsust 27. septembri 1968. aasta konventsiooni artiklite 17 ja 54 kohaldamise kohta,

EUROOPA KOHUS,

koosseisus: president H. Kutscher, kodade esimehed A. O'Keeffe ja A. Touffait, kohtunikud J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, Mackenzie Stuart ja G. Bosco,

kohtujurist: F. Capotorti,

kohtusekretäri asendaja: S. Neri,

on teinud järgmise

otsuse

[...]

Põhjendused

* Kohtumenetluse keel – prantsuse.

1. 10. jaanuari 1979. aasta määrusega, mis registreeriti Euroopa Kohtu kantseleis sama aasta 12. veebruaril, esitas Prantsusmaa Cour de cassation'i sotsiaalkoda seoses kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitleva 27. septembri 1968. aasta Brüsseli konventsiooni (edaspidi „konventsioon”) tõlgendamist käsitleva 3. juuni 1971. aasta protokolliga kohaldamisega küsimuse konventsiooni artiklite 17 ja 54 tõlgendamise kohta; konventsioon jõustus artikli 62 kohaselt 1. veebruaril 1973. aastal.

See küsimus kerkis esile kohtuvaidluse käigus, millel käsitleti asjaolu, et 8. detsembril 1971. aastal oli lõpetatud tööleping, mis sisaldas pädeva kohtu määrangut, millega pädevus anti Saksamaa kohtule, kõnealuse määrangu vaidlustas Prantsusmaal elav Prantsuse kodakondsusega töötaja, kelle oli asutuseväliseks tööks Saksamaa Liitvabariigis võtnud tööle Saksamaa ettevõtte.

Tööleping oli sõlmitud 28. oktoobril 1971, kohtumenetlust alustati 27. novembril 1973.

2. Sellises olukorras küsib Cour de cassation, kas pädevuse andmise sätet võib kohaldada seoses töölepingutega, mis on sõlmitud enne konventsiooni jõustumist või „kuivõrd see säte puudutab palgatöötajate kaitset, on ta seotud konventsioonides sätestatud põhimõtetega ja hõlmab vaid hilisemaid töölepinguid”; küsimuse sõnastus on järgmine:

„Kas konventsiooni artikli 54 kohaldamisel tuleb konventsiooni artiklit 17 pidada kehtivaks, kui pärast 1. veebruari 1973 on alustatud kohtumenetlust pädeva kohtu määrangu üle, mida enne 1. veebruari 1973 sõlmitud töölepingus käsitletakse sel ajajärgul riiklike õigusaktide kohaselt õigustühisena, sõltumata poolte kokkuleppe kuupäevast ja vaidlusaluse töö tegemise kuupäevast?”

3. Sellest küsimusest ilmneb, et Cour de cassation tunnustab, et tööõigus kuulub konventsiooni kohaldamisalasse ja seega tuleb pärast 1. veebruari 1973 sõlmitud töölepingutest tulenevaid vaidlusi käsitleda konventsiooni ja eelkõige selle artikli 17 valguses, millega antakse vastavad pädevused.

4. Kuigi antud juhul lõpetati tööleping 8. detsembril 1971. aastal ja kohtumenetlust alustati alles 27. novembril 1973, seega pärast konventsiooni jõustumist, esitab Cour de cassation siiski küsimuse konventsiooni artikli 54 ulatuse kohta. Kõnealuses artiklis on sätestatud, et „käsitleva konventsiooni sätteid kohaldatakse üksnes nende kohtumenetluste suhtes, mis on algatatud pärast konventsiooni jõustumist”, kusjuures Cour de cassation'i küsimus puudutab seda, kas töölepingus sätestatud pädeva kohtu määrang, mida Prantsusmaa õigusaktide kohaselt võis enne 1. veebruari 1973 käsitleda õigustühisena, on konventsiooni jõustumisega taas omandanud õigusliku jõu.

5. Sellele tuleb vastata, et esiteks ei puuduta konventsioon materiaalse õiguse norme ja teiseks, et kuna konventsiooni eesmärk on määrata kindlaks sellega liitunud riikide kohtute pädevus ühenduse tsiviilõiguse süsteemis, ei laiene konventsiooniga hõlmatavad valdkonnad kõnealuste kohtuasjade puhul kohaldavatele riiklikele kohtumenetluseeskirjadele.

6. Töölepingus sisalduv pädeva kohtu määrang on oma olemuselt selline pädevuse andmine, millel ei ole õiguslikku mõju, kui kohtumenetlust ei ole alustatud, ja mille õiguslikud tagajärjed tekkivad alles kohtu poole pöördumisel.

Seega tuleb teataval ajal kohaldatava õigusnormi ulatuse hindamisel lähtuda kohtumenetluse alustamise kuupäevast.

Kohtumenetlust alustati 27. novembril 1973, seega kohaldatakse konventsiooni artikli 54 kohaselt antud juhul konventsiooni.

Kõnealusest artiklist tuleneb, et ainus nõutav ja piisav tingimus selleks, et konventsiooniga sätestatud korraldust saaks kohaldada selliste kohtuvaidluste puhul, mille aluseks on enne konventsiooni jõustumist tekkinud õiguslikud suhted, on see, et kohtumenetlust alustati pärast konventsiooni jõustumist nagu antud juhul.

7. Seetõttu tuleb Prantsusmaa Cour de cassation'i sotsiaalkoja küsimusele vastata, et kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitleva 27. septembri 1968. aasta Brüsseli konventsiooni artikleid 17 ja 54 tuleb tõlgendada sellises tähenduses, et pärast konventsiooni jõustumist alustatud kohtumenetluste puhul tuleb enne konventsiooni jõustumist sõlmitud töölepingutes sätestatud pädeva kohtu määranguid lugeda õiguspärasteks isegi juhul, kui need määrangud olid lepingu sõlmimise ajal kehtinud riiklike õigusaktide kohaselt õigustühised.

Kohtukulud

8. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Euroopa Ühenduste Komisjoni kulusid ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS,

vastates küsimusele, mille Cour de cassation'i sotsiaalkoda esitas talle oma 10. jaanuari 1979. aasta määrusega, otsustab:

Kohtualluvust ja kohtuotsuste täitmist tsiviil- ja kaubandusajades käsitleva 27. septembri 1968. aasta Brüsseli konventsiooni artikleid 17 ja 54 tuleb tõlgendada sellises tähenduses, et pärast konventsiooni jõustumist alustatud kohtumenetluste puhul tuleb enne konventsiooni jõustumist sõlmitud töölepingutes sätestatud pädeva kohtu määranguid lugeda õiguspärasteks isegi juhul, kui need määrangud olid lepingu sõlmimise ajal kehtinud riiklike õigusaktide kohaselt õigustühised.

Kutscher

O'Keeffe

Touffait

Mertens de Wilmars

Pescatore

Mackenzie Stuart

Bosco

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 13. novembril 1979 Luxembourgis.

Kohtusekretär

President

A. Van Houtte

H. Kutscher